

1. Szkolenie sędziów

1.1 Która instytucja jest odpowiedzialna za organizację (przygotowywanie programów szkolenia, dobór wykładowców itp.) szkolenia sędziów (np. Krajowa Rada Sądownictwa, Ministerstwo Sprawiedliwości, Administracja Sądów, sądy)?

Do dnia 4 marca 2009 r. instytucją odpowiedzialną za opracowywanie programów szkoleniowych oraz podejmowanie działań organizacyjnych związanych z realizacją tych programów było Krajowe Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (działające w oparciu o ustawę z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury - Dz. U. 2005 nr 169, poz. 1410 z późn. zm.).

Krajowej Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury było jednostką budżetową finansowaną z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości jest jednostką nadrzędną wobec Krajowej Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury.

Z dniem 4 marca 2009 r. weszły w życie przepisy powołujące Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury (ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury – Dz. U. 2009 nr 26, poz. 157), która jest następcą prawnym Krajowego Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury. W obowiązującym stanie prawnym instytucja ta jest głównym podmiotem zajmującym się organizacją szkoleń sędziów.

1.2 Jak wielu pracowników odpowiedzialnych jest za organizację szkolenia sędziów w tej instytucji?

Krajowa Rada sądownictwa nie dysponuje danymi w przedmiocie liczby pracowników odpowiedzialnych za organizację szkolenia w Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury.

1.3 Czy została w Państwa kraju ustanowiona specjalna instytucja zajmująca się szkoleniem?

Tak, jest to Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. 2009 nr 26, poz. 157).

1.3.1 Jeżeli tak, jakiej instytucji ona podlega?

Nadzór nad Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury sprawuje Minister Sprawiedliwości. Ustawa ogranicza jednakże jego zakres do zgodności działań Szkoły z przepisami ustawowymi i statutem.

1.3.2 Jakie są kompetencje centrum szkolenia?

1) prowadzenie aplikacji: ogólnej, sędziowskiej i prokuratorskiej, których celem jest uzyskanie przez aplikantów niezbędnej wiedzy i praktycznego przygotowania do zajmowania stanowiska sędziego, prokuratora, asesora prokuratury, asystenta sędziego, asystenta prokuratora i referendarza sądowego;

2) szkolenie i doskonalenie zawodowe sędziów, prokuratorów, asesorów sądowych i asesorów prokuratury, w celu uzupełnienia ich specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych;

3) szkolenie i doskonalenie zawodowe referendarzy sądowych, asystentów sędziów, asystentów prokuratorów, kuratorów sądowych oraz urzędników sądów i prokuratury, podnoszące ich kwalifikacje zawodowe;

4) prowadzenie analiz i badań służących ustaleniu kompetencji i kwalifikacji przypisanych do stanowisk pracy w sądach i prokuraturze, celem ich wykorzystania w działalności szkoleniowej.

1.3.3 Jaka jest struktura takiej instytucji? Jak wielu pracowników ona zatrudnia (poza obsługą techniczną)?

Biuro Finansowo-Administracyjne

Wydział Budżetowo-Administracyjny

- * dział administracyjno-gospodarczy
- * stanowisko pracy ds. budżetowych
- * stanowisko pracy ds. zamówień publicznych

Dział finansowy – kierowany przez Głównego Księgowego

Stanowisko pracy ds. informatyzacji

Biuro Organizacji i Zarządzania Kadrami

Wydział Organizacyjny

- * dział zarządzania kadrami
- * stanowisko pracy ds. dokumentacji
- * stanowisko pracy ds. studiów, ewaluacji i analiz programowych

- * audytor

Biuro Szkolenia Ustawicznego Kadr Sądownictwa i Prokuratury

Wydział Szkolenia Sędziów i Referendarzy Sądowych

- * stanowisko pracy ds. prawa cywilnego
- * stanowisko pracy ds. prawa karnego

Wydział Szkolenia Prokuratorów

Wydział Szkolenia Urzędników Sądów i Prokuratury

- * stanowisko pracy ds. szkolenia urzędników sądowych
- * stanowisko pracy ds. szkolenia urzędników prokuratury

Stanowisko pracy ds. prawa konstytucyjnego, ustrojowego i administracyjnego

Stanowisko pracy ds. prawa wspólnotowego i praw człowieka

Wydział Współpracy Międzynarodowej

- * dział koordynacji realizacji projektów finansowanych z funduszy pomocowych
- * stanowisko pracy do spraw wdrożenia modelu wstępnego

Krajowa Rada sądownictwa nie dysponuje danymi w przedmiocie liczby zatrudnionych w Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury pracowników.

1.3.4 Jak wiele programów szkoleniowych wprowadzonych jest w życie w każdym roku?

Krajowa Rada sądownictwa nie dysponuje danymi w przedmiocie liczby programów szkoleniowych wprowadzonych w życie w każdym roku.

1.3.5. Jak wielu sędziów uczestniczy w szkoleniach prowadzonych przez centrum szkolenia w danym roku?

Krajowa Rada sądownictwa nie dysponuje danymi w przedmiocie liczby sędziów uczestniczących w szkoleniach prowadzonych przez centrum szkolenia w danym roku.

1.4 i 1.5 Jaka instytucja jest odpowiedzialna za sporządzanie projektów programów szkoleniowych i jaka instytucja jest odpowiedzialna za zatwierdzanie programów szkoleniowych?

Instytucją do której zadań należy między innymi opracowywanie rocznych harmonogramów działalności szkoleniowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury jest organ Rada Programowa będąca organem Szkoły.

Rada składa się z nie więcej niż 15 członków, w tym:

- 1) 3 członków wskazanych przez Ministra Sprawiedliwości;
- 2) 3 członków wskazanych przez Krajową Radę Sądownictwa;
- 3) 3 członków wskazanych przez Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym;
- 4) członka wskazanego przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego;
- 5) członka wskazanego przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 6) członka wskazanego przez podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych prowadzące kształcenie na kierunku prawo;
- 7) członka wskazanego przez Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej;
- 8) członka wskazanego przez Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych;
- 9) członka wskazanego przez Prezesa Krajowej Rady Notarialnej.

1.6. Czy istnieją plany zmiany systemu szkolenia sędziów?

Wyrazem planów odnośnie zmian szkolenia systemu sędziów było uchwalenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury – Dz. U. 2009 nr 26, poz. 157).

2. Rejestracja audio/video posiedzeń sądów

2.1 Czy posiedzenia sądów są rejestrowane za pomocą nośników audio/video?

Decyzja o tym czy dane posiedzenie będzie rejestrowane za pomocą nośników audio/video należy do sędziego rozpoznającego konkretną sprawę.

2.2 Jeśli tak, to czy wszystkie posiedzenia są rejestrowane w ten sposób? Jeśli nie, w jakich przypadkach można dokonać takiej rejestracji?

Decyzja o tym czy dane posiedzenie będzie rejestrowane za pomocą nośników audio/video należy do sędziego rozpoznającego konkretną sprawę.

2.3 i 2.4 Gdzie przechowywane są zapisy posiedzeń i jak długo przechowywane są w archiwach takie zapisy?

Zapisy przechowywane są w aktach sprawy w sądzie przez okres niezbędny ze względu na rodzaj i charakter spraw, terminy przedawnienia, interesy osób biorących udział w postępowaniu i znaczenie materiałów zawartych w aktach jako źródła informacji.

2.5 Czy jeśli nie prowadzi się aktualnie rejestracji audio/video posiedzeń sądów istnieją plany zmiany tej instytucji?

Krajowa Rada Sądownictwa nie posiada informacji odnośnie ewentualnych planów dotyczących instytucji rejestracji audio/video posiedzeń sądów.

3. Budżet sądów

3.1 i 3.2 Jaka instytucja przedstawia budżet sądów do zatwierdzenia (np. Ministerstwo Sprawiedliwości, Rada Sądownictwa, sady)? W przypadku gdy w Państwie kraju istnieje Rada Sądownictwa, która instytucja jest odpowiedzialna za sporządzanie projektu budżetu sądów? Jaka jest rola sądów w jego przygotowywaniu?

Projekty planów finansowych oraz plany finansowe dla sądów w obszarze apelacji opracowują dyrektorzy sądów apelacyjnych na podstawie projektów przygotowanych przez dyrektorów sądów okręgowych, prezesów sądów rejonowych lub kierowników finansowych sądów rejonowych w razie ich powołania, według zasad określonych w przepisach o finansach publicznych. Projekty te dyrektorzy sądów apelacyjnych przedkładają Krajowej Radzie Sądownictwa i Ministrowi Sprawiedliwości. Krajowa Rada Sądownictwa w ciągu miesiąca od otrzymania projektu składa Ministrowi Sprawiedliwości wniosek o opracowanie projektu planu dochodów i wydatków sądów powszechnych wraz ze swymi uwagami i zastrzeżeniami. Projekt planów dochodów i wydatków sądów powszechnych sporządzony w powyższym trybie Minister Sprawiedliwości przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w celu włączenia tego projektu do projektu ustawy budżetowej.

3.3 Czy budżet sądów jest oddzielnym punktem budżetu państwa, czy też oddzielnym punktem w ramach budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości?

Dochody i wydatki sądów powszechnych stanowią w budżecie państwa odrębną część, zaś dysponentem tej części budżetu jest Minister Sprawiedliwości.

3.4 i 3.5 Jaka instytucja jest odpowiedzialna za zarządzanie budżetem sądów na poziomie państwa (np. Rada Sądownictwa, Ministerstwo Sprawiedliwości, itp.)? Kto jest odpowiedzialny za zarządzanie budżetem na poziomie poszczególnych sądów (np. Prezes sądu, kanclerz sądu? Itp.)?

Ministrowi podlega bezpośrednio dyrektor sądu apelacyjnego w zakresie w jakim wykonuje zadania i kompetencje dysponowania budżetem sądów na obszarze apelacji oraz sprawuje kontrolę gospodarki finansowej i gospodarowania mieniem Skarbu Państwa przez te sądy. Natomiast dyrektor sądu okręgowego podlega dyrektorowi sądu apelacyjnego, a kierownik finansowy sądu rejonowego podlega dyrektorowi danego sądu okręgowego.

4. Ocena sędziów

4.1, 4.2, 4.3 Kto jest odpowiedzialny za ocenę pracy sędziów (np. Prezes sądu, specjalna komisja, Rada Sądownictwa itp.)? Kiedy oceniani są sędziowie np. corocznie, w trakcie starania się o wyższe stanowisko, podczas rozpatrywania skargi na daną osobę, etc.? Jakie są kryteria oceny?

Sprawy rozpoznawane przez sędziów składają się na statystykę w której uwzględnia się obciążenia i wydajność pracy sędziego (m.in. liczbę odbytych sesji, posiedzeń, liczbę i rodzaj załatwionych spraw, liczbę spraw odroczonej i przerwanych, liczbę sporządzonych uzasadnień). Statystyka ta brana jest pod uwagę podczas ubiegania się o stanowisko sędziego sądu wyższej instancji. W takim przypadku oceny dokonują: kolegia i zgromadzenia ogólne poszczególnych sądów oraz Krajowa Rada Sądownictwa.

O ocenie można mówić również w przypadku rozpatrywania skargi na konkretnego sędziego. Wówczas oceny dokonuje organ do, którego zwrócono się ze skargą. Najczęściej skargi kierowane są prezesów poszczególnych sądów, Ministra Sprawiedliwości i Krajowej Rady Sądownictwa. Wszystkie te organy mają kompetencję do tego aby wystąpić do Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z żądaniem podjęcia czynności dyscyplinarnych.

4. 4 Jakie mogą być konsekwencje takiej oceny (np. sankcje dyscyplinarne względem sędziego, awans itp.)?

Konsekwencje są zazwyczaj relewantne do sytuacji, w których oceniany jest sędzia. W przypadku procedury nominacyjnej ocena może zaważyć na ewentualnym awansie sędziego.

W przypadkach, których prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne wobec konkretnego sędziego negatywna ocena może skutkować wymierzeniem kary dyscyplinarnej.

5. Sądownictwo elektroniczne

5.1 Jakie środki zostały podjęte w Państwa kraju w odniesieniu do projektów dotyczących sądownictwa elektronicznego?

a) Doręczanie Pism

- Doręczanie pism procesowych w postaci elektronicznej przewidują zarówno przepisy kodeksu postępowania karnego, kodeksu postępowania cywilnego jak i kodeks postępowania administracyjnego.

b) Postępowania Rejestrowe

- Niektóre postępowania z zakresu prawa cywilnego są częściowo prowadzone w formie elektronicznej (wnoszenie pism procesowych np. wniosku o wpis, doręczanie orzeczeń i pism sądowych na adres elektroniczny wnioskodawcy, wydawanie kopii dokumentów), np. postępowanie w przedmiocie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego składającego się z rejestru przedsiębiorców; rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej; rejestru dłużników niewypłacalnych czy też postępowanie w przedmiocie zastawu rejestrowego. Krajowy Rejestr Sądowy oraz Rejestr Zastawów są prowadzone w systemie informatycznym przez sądy rejonowe (sądy gospodarcze).

c) Elektroniczne Postępowanie Upominawcze

- Elektroniczne postępowanie upominawcze ma być prowadzone w formie sądu elektronicznego. Przepisy normujące te postępowanie mają wejść w życie w dniu 1 stycznia 2010 roku. (Pełny tekst: ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw Dz. U. z 2009 roku Nr 26 poz. 156).

d) Skargi I Wnioski, Internet

- Osoby, na których prawa i obowiązki wpływ wywierają działania sądu mogą w formie elektronicznej wnosić skargi i wnioski do prezesa sądu jako organu sprawującego nadzór nad działalnością administracyjną sądu.
- Sądy posiadają własne strony internetowe zawierające między innymi informacje o strukturze organizacyjnej sądu oraz dane teleadresowe. Podejmowane są próby wprowadzania tzw. wokand elektronicznych.

5. 2 Jakie są konsekwencje wprowadzenia systemu sądownictwa elektronicznego w sądach?

Wprowadzenie systemu elektronicznego usprawnia postępowanie sądowe. W zakresie elektronicznego postępowania upominawczego nie ustalono konsekwencji z uwagi na wejście w przepisów w życie w dniu 1 stycznia 2010 r.

5.3 Czy planowane jest wprowadzenie w życie projektów dotyczących sądownictwa elektronicznego?

Elektroniczne postępowanie upominawcze ma być prowadzone w formie sądu elektronicznego. Przepisy normujące te postępowanie mają wejść w życie w dniu 1 stycznia 2010 roku. (Pełny tekst: ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw Dz. U. z 2009 roku Nr 26 poz. 156).